

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Några smittskyddsfrågor inom socialtjänsten och socialförsäkringen (SOU 2023:56)

(S2023/02669)

Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör myndighetens verksamhet.

2.4 Uppdraget avseende smittbärrpenning

I avsnittet anges att ett läkarintyg ska påvisa att individen inte får arbeta på grund av risken för smitta. Något krav på läkarintyg för rätt till smittbärrpenning finns inte. Det som ska fogas till ansökan om smittbärrpenning är en kopia av beslutet enligt smittskyddslagen (2004:168), SmL, eller ett intyg med uppgift om beslutets innehåll (se 110 kap. 24 § första stycket socialförsäkringsbalken [2010:110], SFB).

I samma avsnitt anges också att regeringen beslutade att tillfälligt ta bort kravet på läkarintyg för ansökningar om smittbärrpenning som gällde covid-19. Det regeringen fattade beslut om var ett tillfälligt undantag från kravet på att lämna in en kopia av beslutet enligt SmL eller ett intyg med uppgift om beslutets innehåll för att beviljas smittbärrpenning (se 16 § förordningen [2021:60] om viss sjukpenning i förebyggande syfte och viss smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19 samt 1 § förordningen [2021:1238] om undantag från bestämmelser om ansökan om smittbärrpenning med anledning av sjukdomen covid-19).

Försäkringskassan noterar att samma uppgifter om läkarintyg även finns i avsnitten 7.2, 7.3.1, 7.3.2 och 9.4.5.

2.6.2 Övriga begrepp

Beskrivningen om smittbärrsättning i detta avsnitt är delvis missvisande. För rätt till resekostnadsersättning finns inte något krav på att den enskilde ska gå miste om arbetsinkomst. Det är enbart för rätt till smittbärrpenning som det finns ett sådant krav.

9.2.1 Reglerna om smittbärrpenning är inte anpassade till en pandemi

Försäkringskassan anser, mot bakgrund av de erfarenheter som myndigheten gjorde under pandemin, att det är viktigt att den rättsliga regleringen när det gäller smittbärrpenningen anpassas så att den kan tillämpas på ett rättssäkert och resurseffektivt sätt även i samband med en pandemi.

9.2.3 En samlad översyn bör göras av socialförsäkringen i kris och krig

Försäkringskassan lämnade i oktober 2022 in en framställan till regeringen med förslag om att det bör tillsättas en utredning som analyserar behovet av regeländringar och tar fram förslag på hur ett förutsebart, systematiskt sammanhängande och robust

socialförsäkringsregelverk vid krig, krigsfara och allvarliga fredstida kriser bör utformas (FK 2022/012527).

Försäkringskassan kan konstatera att nu aktuell utredning ställer sig bakom Försäkringskassans förslag om en utredning som tar ett samlat grepp om socialförsäkringen, analyserar behovet av regeländringar och tar fram förslag på hur ett socialförsäkringsregelverk vid krig, krigsfara och allvarliga fredstida kriser bör utformas.

Försäkringskassan anser fortfarande att det finns ett stort behov av att en sådan utredning tillsätts och att det är viktigt att det sker skyndsamt. Om en sådan utredning tillsätts måste den samverka med *Utredningen om stärkt beredskap inför framtida pandemier* (Dir. 2023:106), som bland annat ska analysera och ta ställning till om SmL ska anpassas till situationer med omfattande smittspridning.

Den översyn av SmL och dess förhållningsregler som för närvarande pågår kommer att påverka även smittbärappenningen. På grund av att förhållningsreglerna i SmL har stor betydelse för smittbärappenningen anser Försäkringskassan att den pågående översynen av SmL måste beakta även smittbärappenningen. Försäkringskassan anser att det är viktigt att det tas ett helhetsgrepp när det gäller dessa frågor.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Marie Axelsson i närvaro av avdelningschef Leif Höök och rättslig expert Susanne Hansson, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Susanne Hansson